

Allmennlegeforeningen

DEN NORSKE LEGEFORENING

Legeforeningen (her)

Deres ref.: HSAK201900485

Vår ref.: MT

Dato: 16.01.2020

Høringssvar fra Allmennlegeforeningen til forslag til endring i forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Bakgrunn

Departementet foreslår en endring i forskriftens formålsbestemmelse som innebærer at helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan gi nødvendig behandling og oppfølging for lettere psykiske og somatiske tilstander. Bakgrunnen er at tjenestene oppleves som fragmenterte, søyleorganiserte og for lite koordinerte. Formålet er å bidra til effektiv ressursbruk og et mer tilgjengelig behandlingstilbud for barn og unge. Det presiseres at dette er en mulighet og ikke en plikt for kommunen, og at nye tilbud bør bygge på eksisterende organisasjon. Forslaget vurderes ikke å medføre økte kostnader for kommunene. Departementet mener at alle yrkesgrupper som jobber i helsestasjons- og skolehelsetjenesten har kompetanse til å gi behandling og oppfølging som naturlig etterspørres der.

Ansvarsforhold og begrepsbruk

En tilstand må diagnostiseres før den kan behandles. Ifølge helsepersonelloven paragraf 4 tredje ledd skal legen ta beslutninger i medisinske spørsmål som gjelder undersøkelse og behandling av den enkelte pasient. Allmennlegeforeningen stiller spørsmål ved hvordan dette er tenkt løst i helsestasjons- og skolehelsetjenesten der legerressursene og de diagnostiske mulighetene er begrensede.

Det gjentas i høringsbrevet at muligheten for å tilby behandling og oppfølging i helsestasjons- og skolehelsetjenesten gjelder «lettere psykiske og somatiske tilstander».

Allmennlegeforeningen savner en avklaring av hvilke tilstander departementet inkluderer i denne sekkebetegnelsen.

Mulige konsekvenser av forskriftsendringen

Allmennlegeforeningen organiserer de få heltids helsestasjons- og skolelegene i landet, de mange legene som har dette som en deltidsstilling, samt den store majoritet som i kraft av å være fastleger har ansvar for å yte allmennlegetjenester til barn og unge. Konsekvensene av den foreslåtte forskriftsendringen vil være ulike for disse tre gruppene.

Heltids helsestasjons- og skoleleger: Slike stillinger eksisterer i et fåtall av norske kommuner. Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten fra 2017 påpeker viktigheten av helsestasjons- og skolelegens ansvar på systemnivå. Det presiseres at det skal foreligge rutiner for samarbeid med fastlegen, som har det overordnede ansvaret for diagnostisering og behandling av den enkelte pasient. Retningslinjen ble sist oppdatert i november 2019, kun dager før forskriftsendringen som her omhandles ble lagt ut på høring. Allmennlegeforeningen mener at forskriftsendringen vil kunne bidra til uklar ansvarsfordeling mellom fastlege og skolelege, noe som går på tvers av gjeldende retningslinje.

Leger i deltidstilling: Forskriftsendringen er tenkt å være kostnadsnøytral for kommunene, hvilket betyr at det ikke legges opp til økt stillingsstørrelse for verken leger eller andre yrkesgrupper i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Allmennlegeforeningen mener at små stillinger som helsestasjons- eller skolelege ikke gir rom for økning i oppgaveporteføljen.

Fastleger: Fastlegen har ofte fulgt pasientene gjennom svangerskapet og kjenner gjerne flere generasjoner i familien. Denne kontinuiteten representerer gullet i fastlegeordningen. Dersom lege på helsestasjonen eller skolen skal ta hovedansvaret for diagnostikk, behandling og oppfølging av barn og unge, vil det kunne redusere antall kontaktpunkter mellom pasienten og dennes valgte faste lege. Redusert kontakt vil føre til dårligere oversikt over pasientens helsetilstand. Allmennlegeforeningen mener derfor at forskriftsendringen som foreslås vil kunne føre til økt fragmentering – stikk i strid med hensikten.

Allmennlegeforeningens forslag til klar ansvarsfordeling

- Diagnostikk og behandling skal fremdeles være fastlegens ansvar.
- Skolehelsetjenesten/skolelegen bør kunne gi innspill til individuell tilrettelegging av skolehverdagen etter at diagnose er stilt.
- Oppfølging av sykdom bør i hovedsak skje i samråd med fastlegen, slik at kontinuiteten bevares.

Med vennlig hilsen

Marit Tuv
styremedlem